

RUUD VAN DER ROL

ANNE FRANK STICHTING
in samenwerking met De Hollandsche Schouwburg

DE ZOEKTOCHT

Eric Heuvel | Ruud van der Rol | Lies Schippers

Ruud van der Rol is medewerker van de Anne Frank Stichting

TENTOONSTELLINGEN

De museale presentatie in de Hollandsche Schouwburg **Geen strip van te maken?** gaat over het nieuwe stripboek **De Zoektocht**. De presentatie laat zien hoe de geschiedenis van deze voormalige deportatieplaats in een stripboek is weergegeven. De Hollandsche Schouwburg stelt de vraag of dat kan en geeft tegelijk een antwoord door de striptekeningen in verband te brengen met historische bronnen.

Zie www.hollandscheschouwburg.nl

In het Verzetsmuseum Amsterdam worden in de tentoonstelling **De Ontdekking, van strip tot werkelijkheid**, tekeningen uit **De Ontdekking** en **De Zoektocht** gecombineerd met echte voorwerpen en foto's uit die tijd. Ook worden leerlingen uitgedaagd zich te verdiepen in de dilemma's en keuzes van de hoofdpersonen. In het lesmateriaal komen ook discriminatie, racisme en verzet daartegen aan de orde. De expositie loopt tot 21 oktober 2007. Zie www.verzetmuseum.org

De Zoektocht

EEN STRIPBOEK OVER DE HOLOCAUST

De Anne Frank Stichting brengt in samenwerking met de Hollandsche Schouwburg in maart 2007 een stripboek uit over de jodenvervolgung, speciaal gemaakt voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

In 2003 verscheen *De Ontdekking*, een spannende strip van Eric Heuvel over de belevenissen van een Nederlands gezin tijdens de bezettingsjaren. Voor kenners is *De Zoektocht* een vervolg, maar beide strips kunnen ook prima los van elkaar gelezen worden. Zo krijgt de lezer van *De Zoektocht* antwoord op vragen die in *De Ontdekking* onbeantwoord bleven, zoals:

wat heeft het joodse meisje Esther allemaal meegemaakt in haar onderduiktijd? En: Wat is er gebeurd met haar ouders nadat die bij een razzia waren opgepakt?

Het verhaal

Esther heeft nooit over haar traumatische oorlogservaringen kunnen praten. Nu vindt ze echter dat haar kleinzoon Daniël haar geschiedenis moet kennen. Ze vertelt over haar onderduikervaringen en over de vergeefse zoektocht naar haar ouders na de bevrijding. Haar kleinzoon komt via internet op het spoor van een vroegere buurjongen Bob. Daardoor komt ze heel veel te weten over het lot van haar ouders die in Auschwitz zijn omgekomen.

Spannend en leerzaam

De Zoektocht gaat over de belevenissen van herkenbare mensen. Leerlingen kunnen zich in de hoofdpersonen verplaatsen en worden emotioneel geraakt door wat er met hen gebeurt. Ongemerkt leren ze heel veel over de Holocaust. De realistische tekenstijl van Eric Heuvel, de zogenaamde 'klare lijn', is heel informatief.

Ook al is het noodzakelijk om een eerlijk beeld te geven van het gruwelijke verleden, toch is in deze strip bewust

gekozen voor enige terughoudendheid. Op scholen speelt vaak de discussie wat je wel en niet aan leerlingen moet laten zien. 'Ze zijn heel veel gewend', hoor je vaak van docenten. Hier is ervoor gekozen sommige gebeurtenissen indirect in beeld te brengen. Ook zonder de mishandeling, moord of lijken heel expliciet te tonen, kun je de nodige duidelijkheid verschaffen.

Alles moet kloppen

Een educatief stripboek dat als belangrijkste doel heeft om leerlingen te informeren over de Holocaust, moet zo goed mogelijk de werkelijkheid weergeven. De scenarioschrijvers en de tekenaar hebben veel research gedaan. Voorzover nog aanwezig zijn alle locaties in de strip bezocht en gefotografeerd. Historici uit binnen- en buitenland hebben in alle fasen van ontwikkeling meegelezen en meegekeken.

De personen in het verhaal zijn fictief, maar wat zij meemaken is afkomstig uit verhalen van oorlogsgetuigen. Er zijn geen verzonnen verhalen bij.

Leerdoelen

De belangrijkste leerdoelen zijn:

- Leerlingen kennen de belangrijkste feiten over de Holocaust.
- Leerlingen zien dat de Jodenvervolgung zich stap voor stap voltrok.
- Leerlingen zien dat de Jodenvervolgung geen onafwendbaar proces was, maar dat het steeds ging om mensen die beslissingen namen.
- Leerlingen zien dat in dit proces mensen verschillende rollen hadden: slachtoffers, daders, helpers en omstanders.
- Leerlingen zien dat rollen niet altijd vastlagen; dat mensen onder dezelfde omstandigheden verschillende beslissingen kunnen nemen en dat mensen kunnen

veranderen.

- Leerlingen zien dat de gebeurtenissen van toen nog altijd invloed hebben op het leven van mensen nu.

Lesmateriaal

Ter verwerking en verdieping van het verhaal in de strip is lesmateriaal ontwikkeld op twee niveaus: een boekje voor vwo, havo en vmbo-t en een voor vmbo bbl, kbl en gl. De nadruk ligt op de verschillende rollen van slachtoffers, daders, helpers en omstanders. Er wordt van leerlingen gevraagd zich in te leven in dilemma's en keuzes van personen in de strip en zich daar een mening over te vormen. Ook wordt er regelmatig een brug geslagen van de strip naar de werkelijkheid door middel van opdrachten bij historische foto's en uitspraken van getuigen.

Testen

Vanaf de beginfase van het project is samengewerkt met docenten en leerlingen om zo veel mogelijk aan de wensen en het niveau van de verschillende doelgroepen tegemoet te komen. Er is op alle schoolniveaus getest op ongeveer twintig scholen. Het scenario en de leerdoelen werden met docenten besproken. Vanaf de eerste pagina's met potloodschetsen zijn de reacties van de leerlingen onderzocht. Bijvoorbeeld of er voor leerlingen lastige onderdelen in de verhaalstructuur zaten, welke woorden en begrippen problemen gaven, of de leerdoelen bereikt werden, maar ook of ze het verhaal spannend en boeiend vonden.

Op de website www.annefrank.nl/zoektocht kunt u een animatie downloaden om in de klas te vertonen, naast aanvullend lesmateriaal, zoals verdiepingsopdrachten voor het vwo.

Verder vindt u informatie over bestelmogelijkheden, docentenbijeenkomsten, workshops, enz.

De aankomst in het kamp kon Bob zich nog goed herinneren...

WAF WAF WAF WAF!

We moeten bij elkaar blijven...

Bagage laten liggen!

**RAUS, RAUS!!!
SCHNELLER!**

